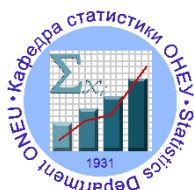

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА СТАТИСТИКИ

**«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 7

**Одеса
2021**

УДК 311
ББК 60.6

Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень: збірник наукових студентських праць. Випуск 7. – Одеса, ОНЕУ. – 2021. – 161 с.

Автори:

Вітковська К. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Готліб І. Г. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Милашко О. Г. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Ольвінська Ю. О. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Погорелова Т. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Самотосенкова О. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Багірова К. Р. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Біла Д. В. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Білоус О. Ю. – студент факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Галан А. Я. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Гузінська А. М. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Єзерська А. О. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Запиченко В. В. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Іванченко Т. А. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Криса К. М. – студентка факультету фінансів та банківської справи Одеського національного економічного університету,

Лукашєва А. Є. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

Лупу А. Р. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,
Мельник С. А. – студент факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,
Осадчук Я. В. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,
Табунщик О. Г. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,
Ткач Ю. І. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,
Хомколова В. А. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,
Чайковська О. О. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,
Шпілінова Є. А. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,
Штельмашук М. С. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету.
Яценко А. М. – студентка факультету економіки та управління підприємництвом Одеського національного економічного університету,

У збірнику наводяться результати дослідження студентів та викладачів кафедри статистики щодо застосування сучасних статистичних методів для оцінки соціально-економічних процесів у деяких країнах світу, в Україні та окремих регіонах. Висновки та рекомендації авторів можуть бути корисними для викладачів, аспірантів і студентів, які займаються аналізом процесів, що відбуваються в суспільстві та економіці країни.

ЗМІСТ

Єзерська А.О., Самоєнкова О.В. Статистичне дослідження рівня екологічної безпеки атмосферного повітря України	6
Галан А.Я., Милашко О.Г. Статистичний аналіз туристопотoku в Україну	13
Білоус О.Ю., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз фінансових результатів діяльності підприємств України	20
Чайковська О.О., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз впливу факторів на рівень розвитку малого підприємництва в Україні	26
Штельмашук М.С., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз рівня людського розвитку в Україні та деяких країнах світу	33
Осадчук Я.В., Самоєнкова О.В. Міжнародні порівняння рівня освіти населення	40
Іванченко Т.А., Вітковська К.В. Особливості сучасного рівня життя по окремих регіонах України	49
Табунщик О.Г., Погорєлова Т.В. Аналіз розвитку та стану страхового ринку в Україні	56
Мельник С.А., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз витрат на охорону навколишнього середовища в Україні	63
Криса К.М., Погорєлова Т.В. Аналіз динаміки іпотечного кредитування в Україні	72
Іванченко Т.А., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз тарифних ставок в Україні	78
Яценко А.М., Вітковська К.В. Проблеми та демографічні прогнози для України	83
Шпілінова Є.А., Вітковська К.В. Сучасні тенденції дитячої смертності	88
Лукашєва А.Є., Вітковська К.В. Сучасні тенденції демографічної ситуації: регіональний аспект	94
Багірова К.Р., Вітковська К.В. Статистична оцінка життєвого рівня населення для окремих регіонів України	101
Іванченко Т.А., Готліб І.Г. Статистичний аналіз та прогнозування надходження інвестицій в економіці України	108

Лупу А.Р., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз проблем розвитку туристичної газулі в Україні та світі у 2021 році	120
Гузінська А.М., Ольвінська Ю.О. Сучасний аналіз тенденцій динаміки чисельності населення в Україні	125
Біла Д.В., Ольвінська Ю.О. Вплив прямих іноземних інвестицій на розвиток економіки України: проблеми та шляхи їх вирішення	131
Ткач Ю.І., Ольвінська Ю.О. Аналіз динаміки середньої тривалості життя в Україні	140
Запіченко В.В., Ольвінська Ю.О. Відкриття ринку землі: проблеми та перспективи	150
Хомколова В.А., Ольвінська Ю.О. Аналіз динаміки мінімальної заробітної плати в Україні	155

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Лупу А. Р.¹, Ольвінська Ю. О.²

1 – студентка, факультет економіки та управління підприємством,

2 – канд. екон. наук, доцент, кафедра статистики

Одеський національний економічний університет, м. Одеса

АНОТАЦІЇ

Лупу А. Р., Ольвінська Ю. О. Статистичний аналіз проблем розвитку туристичної галузі в Україні та світі. У статті досліджено проблеми туристичної діяльності в Україні та світі у 2021 році. Розглянуто основні фактори впливу, що перешкоджають розвитку туризму. Проаналізовано динаміку основних показників туристичної сфери у 2019 – 2021 роках. Наведено приклади найпопулярніших курортів сезону 2021-2022.

Ключові слова: туризм, статистичний аналіз, пандемія, іноземні туристи, іноземці, тур

Lupu A. R., Olvinskaya J. O. Statistical analysis of the problems of tourism industry development in Ukraine and the world. The article examines the problems of tourism in Ukraine and the world in 2021. The main factors of influence that hinder the development of tourism are considered. The dynamics of the main indicators of the tourism sector in 2019 - 2021 is analyzed. Examples of the most popular resorts of the 2021-2022 season are given.

Keywords: tourism, statistical analysis, pandemic, foreign tourists, foreigners, tour

ПОСИЛАННЯ НА РЕСУРС

Лупу, А. Р. Статистичний аналіз проблем розвитку туристичної галузі в Україні та світі [Текст] / А. Р. Лупу, Ю. О. Ольвінська // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 7. – Одеса, ОНЕУ. – 2021. – С. 120 – 124.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Для багатьох країн туристична індустрія є прибутковою. Туризм входить в рейтинг галузей, що приносять найбільший дохід у світі. Та пандемія COVID-19 внесла свої корективи, а саме зменшення припливу туристів в наслідок закриття кордонів та введення карантинних обмежень. Саме тому питання проблем та перспектив розвитку туризму в світі стоїть особливо актуально. Багато українців бажає подорожувати безпечно, тому постало питання перед урядом: «Як підтримати рівень зараження в нормі та ефективно розвивати туризм в Україні?».

Актуальність проблеми. Пандемія поставила туризм в екстремальні умови та змінила ставлення туристів до вибору країн для

відпочинку. Та вже в перше півріччя 2021 р. поступово відновилися туристичні потоки як в Україні, так і в цілому світі. Відбулося суттєве переосмислення туристичних маршрутів та підвищення рівня безпеки поїздок у всьому світі.

Метою статті є дослідження впливу пандемії на розвиток туризму у світі та в Україні.

Виклад основного матеріалу. Втрати світового туризму протягом пандемії стали відчутними за всю історію спостережень. Доходи від туризму скоротилися на 1,3 трлн доларів, що в 11 разів перевищує втрати від кризи 2009 р. У UNWTO вважають, що відновлення сектора відбудеться не раніше 2023 року. Якщо взяти період із січня по березень 2021 року, то можна відзначити скорочення кількості туристів по всьому світу на 180 млн туристів менше, ніж у першому кварталі 2020 року. В порівнянні квітень 2021 року з попереднім роком кількість міжнародних турів скоротилася на 86%. Можна зауважити, що у травні місяці ця різниця скоротилася до 82%, тому можна вважати, що ситуація покращується. Такі дані надала Всесвітня туристична організація ООН (UNWTO). Невелике зростання пов'язане з тим, що деякі країни почали послаблювати обмеження на поїздки. Ми можемо порівняти кількість міжнародних прибулих (рис. 1, 2) за перші 5 місяців у 2019 – 2021 роках. За п'ять місяців 2021 року у світі було на 147 мільйонів міжнародних прибулих менше, ніж за той же період 2020 року, та на 460 млн менше, ніж у 2019 році.

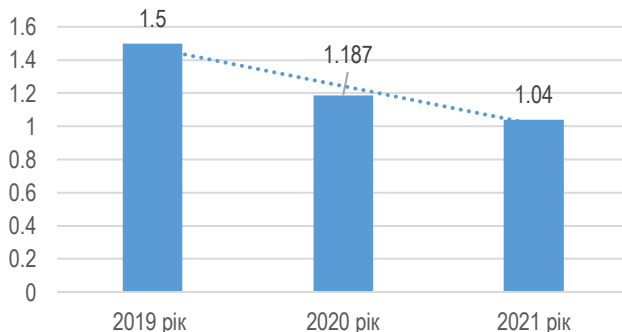

Рис. 1. Динаміка міжнародних прибулих, млрд.

Найбільше падіння туризму відзначається в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні – на 94%. У Європі воно становило 83%, в Африці – 81%, на Близькому Сході – 78%, у Північній та Південній Америках – 71%.

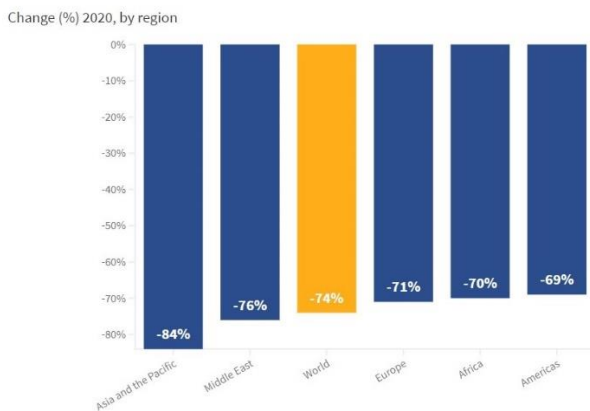

Рис. 2. Темпи зниження кількості туристів за регіонами світу у 2020 році

В Україні динаміка основних показників туристичної галузі на період 2021 також зберігається від'ємною. Згідно за даними Державної служби статистики України, в першу половину року наша країна прийняла 1,5 мільйони людей, що є на 31% або на 0,465 млн. нижче, ніж у 2020 році. Друга ж половина року відзначилася збільшенням кількості туристів у 4 рази в порівнянні з таким же періодом в 2020 році та становила 3.4 млн чоловік.

Україна залишалась однією з небагатьох відкритих країн для туристів, тому сюди приїхали люди з безліч країн. Серед яких можна виділити жителів країн ЄС – приблизно 70% відсотків від усієї кількості туристів, хоча можна зазначити, що їх на 10% менше, ніж було в 2020 році. Не обійшли стороною нашу країну і представники таких регіонів: 24% - країни азійського регіону, 2,8% - країни Північної Америки, 1,7% - країни Африканського регіону (рис. 3).

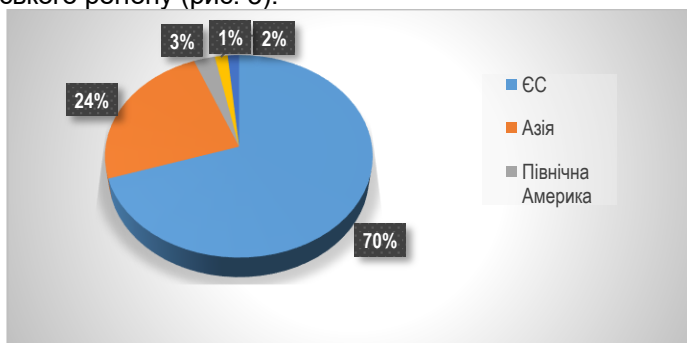

Рис.3. Структура іноземних туристів у 2021 році

Україну в 2021 році відвідали представники також і з нових країн:

Саудівська Аравія – 14 тис. осіб, США- 34 тис. осіб, Ізраїль – 26.6 тис. осіб, Вірменія – 7 тис. осіб, Грузія – 15.5 тис. осіб, Азербайджан – 16 тис. осіб. Не можна стверджувати, що раніше туристи з даних країн не відвідували нас, але особливо в 2021 році в порівнянні з 2020 їх кількість зростає. Точне відображення збільшення кількості туристів можна спостерігати у таблиці 1.

Таблиця 1

Динаміка кількості туристів з деяких країн в Україну у 2020-2021 роках

Рік	Кількість осіб по країнах					
	Саудівська Аравія	США	Ізраїль	Вірменія	Азербайджан	Грузія
2020	350	10 336	19 684	128	5 280	9 300
2021	14 000	34 000	26 600	7 000	16 000	15 500

Пандемія COVID-19 зіграла злий жарт з усім світом. Усі країни закрили свої кордони, тому зрозуміло, що про туризм не йшло й мови. В 2021 році ситуація змінилась – більше 150 країн час від часу стали відкритими для туристів. Пандемія стала поштовхом для відкриття нових туристичних маршрутів та стрімкого розвитку національного туризму. В травні 2021 року було проведено дослідження, за даними якого 53,1% населення планують провести відпустку в Україні і лише кожен десятий – виїхати за кордон. З тих, хто планує мандрувати, найбільше молодого населення. Найпопулярніший вид відпочинку серед українців пляжний – 29,8%, 36,5% – віддають перевагу відпочинку на природі, 27,7% – морському, 12,3% – у горах. Міський відпочинок складає 7,9%. Тепер можна зрозуміти, чому саме Туреччина (774 тис. осіб) та Єгипет (705 тис. осіб) є найпопулярніші напрямки в українських туристів. Після карантину почалися відкриватись нові туристичні напрямлення як: Домініканська республіка – 35 тис. осіб, Катар – 11.5 тис. осіб, Мальдіви – 10 тис. осіб, Танзанія – 7 тис. осіб, Шрі-Ланка – 2,5 тис. осіб.

Хоча карантинні умови послабили, наслідки все одно залишились. Вірус мутує, тому безліч країн досі тримають кордони закритими, та можна зазначити, що з лютого до червня 2021 року кількість країн із повністю закритими кордонами скоротилася з 69 до 63. А поки це продовжується в світі, нам треба навчитись подорожувати безпечно. Для того, щоб уникнути будь-яких проблем на кордоні, варто заздалегідь уточнити режим в'їзду до країни та з'ясувати, які документи потрібні для цього. Ця інформація варіюється стосовно кожної країни. Щоб дізнатися правила в'їзду та про те, які саме країни відкриті для громадян України, можна скористатися картою від МЗС. Список вакцин, які потрібні для в'їзду в країні, теж можна знайти за допомогою карти МЗС. Для того, щоб в'їхати в більшість країн світу протягом 2021 року, потрібні: медичний паспорт, що підтверджує відсутність у них Коронавірусу, ПЦР-тест, та вакцинацію, а також

закордонний паспорт й страховку.

Що ж можна сказати про зимній туристичний сезон 2021-2022? Перше та друге місце займають Туреччина та Єгипет. У 2021 році було відкрито нові європейські напрямки, серед яких Греція та Іспанія. ОАЕ зійшли з третього місця на четверте. Україна та Танзанія які в 2020 році займали 4 та 5 місце, в 2021 році випали з п'ятірки лідерів. Ті країни яким вдалось не закрити кордон навіть виграли бо мандрівники вибирали саме їх. Як результат попит зростає. Наприклад в Єгипті середня ціна за тур за 7 ночей при розміщенні в 2-містному номері протягом останніх трьох років виросла з 200\$ (2019-2020 рр.) до 240 \$ (2021-2022 рр.). тим часом в цьому сезоні стільки ж коштує аналогічний тур в Греції. Деякі країни зберігають ціни на однаковому рівні. Так мінімальна вартість зимової Туреччини вже протягом двох років коштує 180\$.

Висновки. Проведений аналіз розвитку туризму у світі та Україні дозволяє зробити висновок, що дана галузь розвивається та розширюється. Було проведено опитування. Більшість експертів UNWTO не очікують повернення туризму до рівня, що передувє пандемії, до 2023 року, 41% – до 2024 року. Сценарії підготовлені UNWTO показують, що на повне відновлення туризму знадобиться від 2,5 до 4 років. Нам же залишається тільки чекати на покращення ситуації.

ЛІТЕРАТУРА

1. UNWTO: Количество туристов в мире сократилось на 74% // [Електронний ресурс]: режим доступу: <https://www.atorus.ru/news/press-centre/new/54073.html>
2. Поток туристов в Украину значительно вырос – откуда едут // [Електронний ресурс]: режим доступу: <https://economics.segodnya.ua/economics/transport/potok-turistov-v-ukrainu-znachitelno-vyros-top-stran-posetiteley-1569542.html>
3. Подорожі за кордон у 2021 році: що потрібно знати, щоб не зіпсувати відпустку// [Електронний ресурс]: режим доступу: <https://thepage.ua/ua/news/podorozhi-za-kordon-2021-vidpovid-na-top-10-populyarnih-pitan-vid-mzs>
4. МКІП та ДАРТ презентували результати дослідження туристичних настроїв українців// [Електронний ресурс]: режим доступу: <https://www.tourism.gov.ua/blog/mkip-ta-dart-prezentovali-rezultati-doslidzhennya-turistichnih-nastroyiv-ukrayinciv>
5. Державна служба статистики України // [Електронний ресурс]: режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
6. Статистичне дослідження соціально-економічних і демографічних процесів: Монографія // За заг. ред. к.е.н., доцента Ю.О. Ольвінської. – Київ : ФОРМ Гудяєва В.М., 2021. – 207 с.
7. Підгорний А. З., Милашко О. Г. Статистика туризму: навчальний посібник / А. З. Підгорний, О. Г. Милашко. -Одеса: ОНЕУ, 2014. - 204 с.

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

**«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

ВИПУСК 7

Частина I

**Одеса
2021**